

zaaknummer: 540907
afdelingsnaam: BenO-Sociaal Domein
steller: Hermann Kukler
telefoonnummer: 035 629 2047

onderwerp: **Regionale samenwerkingsagenda 2019-2022**

Voorstel

1. De Regionale Samenwerkingsagenda Gooi en Vechtstreek 2019 – 2022 vast te stellen

Inleiding

Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdmeren werken samen in de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek. Negentig procent van de taken van de Regio Gooi en Vechtstreek zijn uitvoeringstaken. Van het ophalen van het huisvuil door de GAD tot het 24/7 bestrijden van huiselijk geweld en kindermishandeling door Veilig Thuis. Tien procent van het takenpakket betreft ondersteuning van de bestuurlijke samenwerking tussen de gemeenten. Meestal onderwerpen die niet de uitvoeringsorganisatie betreffen, maar vormen van samenwerking die nodig zijn om het gebied en de samenleving te versterken. Zoals de energietransitie, woningbouw en de vormgeving van zorg en ondersteuning voor kwetsbare inwoners.

In 2015 pasten de gemeenten de gemeenschappelijke regeling aan. Toen is het instrument ‘regionale samenwerkingsagenda’ in de regeling opgenomen. De samenwerkingsagenda bevat speerpunten van regionale samenwerking. Bij aanvang van een nieuwe raadsperiode bereiden de portefeuillehouders de totstandkoming van de regionale samenwerkingsagenda voor die periode voor. Gemeenteraden stellen de agenda lokaal vast.

De gemeenteraden Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdmeren stelden in het voorjaar 2016 de eerste regionale samenwerkingsagenda Gooi en Vechtstreek 2015 – 2018 vast. Deze agenda bevatte twintig speerpunten en omvatte het gehele palet van regionale samenwerking. Van strategische beleidsonderwerpen, tot concrete uitvoeringsprojecten.

In het najaar 2018 zijn de Regioambassadeurs en het Regiobestuur gestart met de voorbereidingen om te komen tot een geactualiseerde regionale samenwerkingsagenda 2019 – 2022. Deze regionale samenwerkingsagenda ligt nu ter vaststelling voor.

Het college heeft ervoor gekozen om het debat over de nieuwe RSA vooral in uw raad te laten plaatsvinden. Het college is er derhalve terughoudend in geweest zelf wijzigingen voor te stellen op de inhoud van de nieuwe RSA of een zienswijze te formuleren. In de commissievergadering van 5 juni en in uw raadsvergadering van 26 juni 2019 kunnen eventuele amendementen op de RSA 2019-2022 worden besproken. Onderaan dit voorstel treft u het tijdspad aan zoals dat ook op 13 september jl. op het regiopodium is gepresenteerd.

Doel

Het gezamenlijk vaststellen van speerpunten van regionale samenwerking in Gooi en Vechtstreek met als doel focus aan te brengen en de democratische legitimatie en slagkracht van de regionale samenwerking te versterken.

Argumenten

Voor deze agenda heeft de gemeenteraad van Hilversum eerst lokaal haar zienswijze kenbaar gemaakt. Tijdens het Regiocongres van 5 februari 2019 en het Regiopodium van 22 maart 2019 hebben raadsleden en bestuurders gezamenlijk de zienswijzen geduid en nader uitgewerkt.

Vervolgens heeft het Regiobestuur de ontwerp regionale samenwerkingsagenda opgesteld en ter vaststelling vrijgegeven. Gemeenteraden stemmen vooraf mogelijke amendementen af, zodat deze in alle gemeenteraden voorgelegd kunnen worden.

Focus

Gemeenteraden brengen focus aan in de regionale samenwerking door in de zienswijzen het aantal speerpunten terug te brengen van twintig naar vijf.

De gemeenten richten zich op de ruimtelijk economische ontwikkeling van Gooi en Vechtstreek om het hoogwaardige sociale en culturele voorzieningenniveau voor de inwoners te kunnen behouden.

Gemeenten kiezen er met deze regionale samenwerkingsagenda voor om in de samenwerking met de gemeenteraden gericht aan de slag te gaan op een beperkt aantal strategische onderwerpen. Andere onderwerpen zijn ook van belang, maar vallen onder de reguliere planning en control cycli van de Regio Gooi en Vechtstreek. Door het aantal onderwerpen te beperken kunnen de gemeenteraden en het Regiobestuur ook gericht aan de slag met het verbeteren van de legitimatie en het versterken van de slagkracht van regionale samenwerking.

Legitimatie

De Regio Gooi en Vechtstreek is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten. Toch sluit een zakelijke omschrijving als een 'regeling' niet goed aan bij het maatschappelijke en politieke belang van de afspraken die de gemeenten maken in de regionale samenwerking. Onderwerpen als zorg, energietransitie, bereikbaarheid, woningbouw, landschap en werkgelegenheid behoren allang niet meer alleen tot het lokale domein. Samenwerking tussen gemeenten en met inwoners en maatschappelijke partners is nodig om het verschil te kunnen maken voor inwoners. Maar hoe zorgen de gemeenten dan voor de democratisering van de afspraken in regionale samenwerking?

De gemeenten en het Regiobestuur stellen voor om dit gericht te doen. Dat betekent dat per onderwerp afwegen op welke wijze gemeenteraden, inwoners en maatschappelijke partners betrokken worden. Gericht afwegen van onderwerpen is nodig, omdat niet alle onderwerpen in dezelfde fase van voorbereiding, uitvoering en evaluatie zitten. Op sommige dossiers, zoals de omgevingsvisie, is gezamenlijke kaderstelling nodig. Andere dossiers, zoals de versterking van het sociaal domein, bevinden zich meer in de uitvoering van beleid. En weer andere dossiers, zoals het Van Afval Naar Grondstof, vragen om een evaluatie en mogelijke bijstelling van beleid.

Om de regionale samenwerking te democratiseren, gaan de gemeenten experimenteren met een aantal nieuwe instrumenten binnen de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek. Er komt een voorstel tot het jaarlijks organiseren van het Regiocongres, waar strategische onderwerpen voorbereid en politiek geduid worden. Het Regiocongres krijgt het karakter van een partijcongres. Afspraken die op het Regiocongres gevormd en geduid worden, dienen lokaal bekrachtigd te worden. Daarnaast komt het Regiobestuur met een voorstel tot het instellen van één of meerdere adviescommissie(s), waarin raadsleden zitting hebben. Deze commissie adviseert het Regiobestuur gericht op een aantal onderwerpen waar kaderstelling van beleid aan de orde is. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan regionale omgevingsvisie en de energietransitie. De adviescommissie denkt op de inhoud mee. Ook hier geldt dat het uiteindelijk beleid lokaal bekrachtigd worden, rekening houdend met het advies van de commissie van raadsleden. Het ministerie van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties en de provincie Noord-Holland ondersteunen de gemeenten en de regionale samenwerking bij het uitvoeren van deze experimenten. Uit de zienswijzen van de gemeenteraden komt het breed gedragen beeld naar voren dat de gemeenteraden ontevreden zijn over de informatievoorziening vanuit de Regio Gooi en Vechtstreek. Gemeenteraden ontvangen niet op eenduidige en niet gelijktijdig informatie over de uitvoering van de regionale samenwerkingsagenda. Om dit te verbeteren stelt het Regiobestuur voor om ten aanzien van de onderwerpen uit de regionale samenwerkingsagenda rechtstreeks en eenduidig te communiceren met de gemeenteraden. Dit vraagt ook om een eenduidig woordvoerderschap en trekkerschap vanuit het Regiobestuur. Daarom komt het Regiobestuur ook met voorstellen om voor de projecten uit de regionale samenwerkingsagenda te gaan werken met projectwethouders. Hiermee beogen de gemeenten niet alleen de legitimatie van de regionale samenwerking te verbeteren. Het werken met projectwethouders draagt ook bij aan de versterking van de slagkracht door de gebundelde belangenbehartiging.

Slagkracht

Besturen in Gooi en Vechtstreek is een complexe opgave. Aan de westkant van het gebied ligt de metropool Amsterdam. Ten noorden ligt groeiregio Almere. Via de oostkant komt de woon-werk pendel naar Amsterdam binnen.

En ten zuiden krijgt Utrecht steeds meer het karakter van een metropool in wording. Bovenregionaal samenwerking is nodig voor de opgaven als gevolg van de centrale ligging van Gooi en Vechtstreek. Dit vraagt om capaciteit, kennis, expertise en geld. Zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau gaan de gemeenten de kracht van de Regio Gooi en Vechtstreek versterken door per onderwerp gericht taken over te dragen, capaciteit te bundelen of de financiële slagkracht te vergroten.

Kanttekeningen

Het vaststellen van de regionale samenwerkingsagenda is een eerste stap in het versterken van de regionale slagkracht en het verbeteren van de legitimatie van regionaal handelen. Na vaststelling zal het Regiobestuur aan de slag gaan met het uitwerken van de agenda. Dit gebeurt per onderwerp onder aansturing van het portefeuillehoudersoverleg en het Regiobestuur. Daar zullen ook voorstellen worden gedaan ten aanzien van het instellen van een adviescommissie of het verbeteren van de communicatie naar de gemeenteraden. Vervolgens doet het Regiobestuur in het najaar voorstellen tot het gericht aanpassen en bijstellen van de gemeenschappelijke regeling. Deze voorstellen worden lokaal bekrachtigd door de gemeenteraden.

Bij het opstellen van de regionale samenwerkingsagenda stonden twee principes centraal:

1. Regionaal wat moet, lokaal wat kan
2. Vorm volgt inhoud

Ook bij het uitvoeren van de regionale samenwerkingsagenda staan deze principes centraal. De gemeenten doen alleen die zaken regionaal die ook echt moeten. Daarbij werken de gemeenten eerst de inhoud van het onderwerp uit, alvorens nagedacht wordt over de vorm (governance) van samenwerking op dat onderwerp.

Financiën

De gemeenten hebben in de Regiobegroting structureel middelen beschikbaar gesteld voor de regionaal samenwerkingsagenda. Jaarlijks is er € 450.000,- budget vanuit de gemeenten beschikbaar voor het opzetten en uitvoeren van gezamenlijke projecten. Daarbij hanteert de Regio Gooi en Vechtstreek het principe dat elke euro vanuit het gemeentelijk budget, aangevuld kan worden met een euro cofinanciering van derden (subsidies, private investeringen, etc.).

	Inkomsten	Cofinanciering	Totaal
Projectbudget RSA			
2019 - 2022 Jaar			
2019	450.000	450.000	900.000
2020	450.000	450.000	900.000
2021	450.000	450.000	900.000
2022	450.000	450.000	900.000
Totaal	1.800.000	1.800.000	3.600.000

Uitvoering

Het Regiobestuur coördineert de uitvoering van de regionale samenwerkingsagenda. De Regio communiceert over de voortgang via www.regio.vn/gemeenteraden.

Over het vervolgtraject is afgesproken op het Regiopodium van 13 mei 2019:

De amendementen die centraal binnenkomen bij <mailto:j.bakker@regio.vn> worden na 24 mei via de griffies verspreid naar alle gemeenteraden. Dit biedt de mogelijkheid voor raadsleden of fracties om deze over te nemen en te betrekken bij de behandeling van de RSA. Afgesproken is dat de steller van het amendement zelf actief steun vraagt voor een amendement bij overige raadsleden of fracties van gemeenteraden.

Het Regiopodium van 21 juni is een laatste mogelijkheid van plenaire regionale afstemming, omdat op 25 juni de eerste raadsbehandeling over de RSA plaatsvindt.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

D. Emmer

P.I. Broertjes

Bijlage(n)

Regionale samenwerkingsagenda 2019-2022